

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 13. kesäkuuta 2022
(OR. en)

10055/22

LIMITE

ECOFIN 605
UEM 177

Toimielinten väliset asiat:
2022/0178 (NLE)
2022/0179 (NLE)

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitean (Coreper II) / Neuvosto
Asia: LUONNOS Ecofin-neuvoston puheenjohtajan kirjeeksi Eurooppa-
neuvostolle
Euroalueen laajentuminen – Kroatia

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena luonnos Ecofin-neuvoston puheenjohtajan kirjeeksi Eurooppa-neuvostolle aiheesta Euroalueen laajentuminen (Kroatia).

TALOUS- JA RAHOITUSKOMITEA

SIHTEERISTÖ

Bryssel, 17. kesäkuuta 2022

LUONNOS

Ecofin-neuvoston puheenjohtajan kirje

Eurooppa-neuvostolle

Euroalueen laajentuminen – Kroatia

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä 'SEUT' tai 'perussopimus') 140 artiklassa määrättyjä menettelyjä noudattaen Ecofin-neuvosto keskusteli komission ja Euroopan keskuspankin (EKP) laatimista lähentymiskertomuksista arvioiden erityisesti Kroatian talouden saavuttamaa lähentymisastetta sekä komission ehdotuksia Kroatiaa koskevan poikkeuksen kumoamisesta 1. tammikuuta 2023 alkaen.

Annan seuraavassa epävirallisen selvityksen 17. kesäkuuta kokoontuneessa Ecofin-neuvostossa käydyin ministereiden keskustelun pääkohdista. Tämä yhteenveto ei ole Ecofin-neuvoston virallinen kanta, vaan sen tarkoituksena on antaa Eurooppa-neuvostolle tietoja keskustelustamme. Neuvosto tekee heinäkuun aikana asiaa koskevat viralliset päätökset ottaen huomioon Euroopan parlamentin ja EKP:n lausunnot sekä Eurooppa-neuvostossa käydyin keskustelun ja euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden suosituksen SEUT 140 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Ministerit keskustelivat Kroatian taloudellisesta kehityksestä ja arvioivat maan saavuttamaa lähentymisen tasoa. Keskustelussa korostettiin seuraavia seikkoja:

- **Julkinen talous:** Covid-19-kriisin vuoksi julkinen talous kääntyi jyrkästi alijäämäiseksi vuonna 2020 (7,3 %). Alijäämä supistui kuitenkin jo vuonna 2021 alle 3 prosentin, mikä johtui talouden täysimääräisestä elpymisestä ja väliaikaisten hätätoimenpiteiden asteittaisesta mutta merkittävästä lakkauttamisesta. Kroatian vuoden 2022 lähentymisohjelman mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuoden 2021 2,9 prosentista suhteessa BKT:hen 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ja 1,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu edelleen 2,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ja 1,8 prosenttiin vuonna 2023. Komission ennusteen mukaan tämän odotetaan vähentävän julkisen talouden velkaa 73,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023 eli hyvin lähelle covid-19-pandemiaa edeltävää vuoden 2019 tasoa ja julkisen talouden velan odotetaan supistuvan 2020-luvun puoliväliin saakka olettaen, että korkojen ja kasvuvauhdin erotus on suotuisa. Kroatian finanssipoliittista kehystä on viime aikoina vahvistettu merkittävästi, mikä johtuu suurelta osin julkisen talouden kehyksiä koskevan neuvoston direktiivin (2011/85/EU) jäljellä olevien vaatimusten saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä. Joulukuussa 2021 hyväksytyllä uudella talousarviolla muun muassa parannettiin merkittävästi ennusteprosessia sekä keskipitkän aikavälin finanssipoliittisten suunnitelmien johdonmukaisuutta ja yksityiskohtaisuutta.
- **Hintavakaus:** Huhtikuussa 2022 12 kuukauden keskimääräinen inflaatioaste oli 4,7 prosenttia eli alle 4,9 prosentin viitearvon. Yleisesti ottaen Kroatian inflaatiokehitys on seurannut tiiviisti euroalueen inflaatiokehitystä covid-19-kriisiä edeltäneen vuosikymmenen aikana. Kroatian inflaatio on viime kuukausina poikennut euroalueen inflaatiosta, mikä johtuu osittain elintarvikkeiden hintojen noususta mutta myös siitä, että sen talous on elpynyt voimakkaammin kuin euroalueella. Inflaatiovauhdin ennustetaan kuitenkin pysyvän viitearvon alapuolella tulevina kuukausina ja lähellä euroalueen keskiarvoa sekä vuonna 2022 että vuonna 2023. Kroatian onnistunut yhdentyminen euroalueeseen edellyttää useiden inflaation kiihtymisen riskien jatkuvaa seuranta ja kiinnikuromisprosessin edellyttämää asianmukaista politiikkaa. Palkanmuodostusta voidaan mukauttaa paremmin tuottavuuden kehitykseen ottaen huomioon julkisen sektorin rooli palkkajohtajana. Elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon odotetaan lieventävän inflaatoriskejä, sillä monilla elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvillä uudistuksilla voidaan lisätä kilpailua markkinoilla ja alentaa yritysten kustannuksia, mikä aiheuttaa pitkällä aikavälillä jonkin verran alentamispainetta lopputuotteiden hintoihin.

- **Valuuttakurssivakaus:** Kroatian kuna liittyi ERM II -valuuttakurssimekanismiin 10. heinäkuuta 2020, ja sen eurokeskuskurssi on 7,53450 ja normaali vaihteluväli ± 15 prosenttia. Kahden viime vuoden aikana kuna on pysynyt pitkälti vakaana ja vaihdellut kapealla vaihteluvälillä, joka on alle ± 1 prosenttia suhteessa eurokeskuskurssiin. ERM II:een liittymisen yhteydessä viranomaiset sitoutuivat euron käyttöönoton jälkeisiin sitoumuksiin, joiden tavoitteena on saavuttaa kestävä taloudellisen lähentymisen korkea taso ennen euron käyttöönottoa. Komissio esitti arvionsa, jonka mukaan sitoumukset oli pantu kokonaisuudessaan täytäntöön.
- **Pitkän aikavälin korot:** Pitkien korkojen keskiarvo oli Kroatiassa huhtikuuhun 2022 päättyvän vuoden jakson aikana 0,8 prosenttia eli 1,8 prosenttiyksikköä alle 2,6 prosentin viitearvon.
- **Kansallinen lainsäädäntö,** mukaan lukien Kroatian keskuspankin perussääntö, on täysin sopusoinnussa SEUT 130 ja 131 artiklan sekä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja EKP:n perussäännön kanssa.

Lisäksi on tarkasteltu **muita tekijöitä**, jotka mainitaan perussopimuksessa, kuten maksutaseen kehittymistä ja tuote- ja rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä. Kroatian talous on yhdentynyt hyvin EU:n talouteen, mutta vuonna 2021 Kroatialle ehdotettiin makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn mukaista perusteellista tarkastelua, koska ulkomainen nettovarallisuusasema, yksikkötyökustannusten kasvu, asuntojen hintojen nousu ja julkisen talouden bruttovelkaindikaattorit ylittivät ohjeelliset kynnyksarvot. Komission vuonna 2022 tekemän perusteellisen tarkastelun tulokset osoittavat kuitenkin, että makrotalouden epätasapainon purkamisen alkoi uudelleen vuonna 2021. Kroatian elpymis- ja palautumissuunnitelman pitäisi helpottaa uudistuksia eri aloilla ja siten tukea makrotalouden epätasapainon purkamista edelleen keskipitkällä aikavälillä. Elpyminen myös supisti yksityisen sektorin velkasuhdetta, joka palasi lähelle pandemiaa edeltävää tasoa. Sekä kotitalouksien että yritysten velka alittaa varovaisuuskynnyksarvot, vaikkakin se ylittää edelleen perustekijöiden mukaiset tasot. Ulkoinen tasapaino koheni, ja ulkomainen nettovarallisuusasema kääntyi uudelleen nousuun. Useiden elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistusten pitäisi auttaa parantamaan finanssipoliittista kehystä, julkisen sektorin kustannustehokkuutta ja rahoituksen saatavuutta ja vahvistaa rahanpesun torjuntaa koskevaa kehystä ja liiketoimintaympäristöä. Niiden odotetaan myös lisäävän talouden vientipotentiaalia, työmarkkinoille osallistumista sekä parantavan tuottavuutta pitkällä aikavälillä. Viranomaisten olisi varmistettava elpymis- ja palautumissuunnitelmassa suunniteltujen uudistusten oikea-aikainen ja täysimääräinen täytäntöönpano.

Tämän tarkastelun perusteella Ecofin-ministerit yhtyvät komission ja EKP:n arvioon lainsäädännön yhteensopivuuden ja lähentymiskriteerien täyttymisestä Kroatian osalta sekä katsovat myös muut tekijät huomioon ottaen, että Kroatia täyttää euron käyttöönoton edellytykset.

Ministerit korostivat myös Kroatian heinäkuussa 2020 ERM II -mekanismiin liittymisen jälkeen tekemien sitoumusten merkitystä. Niitä pidetään erittäin tärkeinä kestävän taloudellisen lähentymisen korkean tason saavuttamisen ja talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen menestyksekkään osallistumisen kannalta. Tähän sisältyy erityisesti toimenpiteitä, joilla vahvistetaan rahanpesunvastaista kehystä sen jälkeen, kun viides rahanpesun vastainen direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, vähennetään talouden hallinnollista ja rahoituksellista raskautta yksinkertaistamalla edelleen hallinnollisia menettelyjä, kevennetään veronluonteisia ja muita maksuja ja kehitetään valtionyhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä; sekä kansallisen maksukyvyttömyyskehysten vahvistaminen direktiivin (EU) 2019/1023 mukaisesti.

Ecofin-ministerit kannattavat komission ehdotuksia Kroatiaa koskevan poikkeuksen kumoamisesta 1. tammikuuta 2023 alkaen ja pitävät euroalueen laajentumista Kroatian myötä tervetulleena.

Ministerit ottavat myönteisesti vastaan euroa rahayksikkönä käyttäviä jäsenvaltioita edustavien neuvoston jäsenten suosituksen. He kehottavat painokkaasti Kroatian viranomaisia jatkamaan vuoden 2023 jälkeisenä aikana julkisen talouden politiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä, ja jatkamaan Kroatian elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä rakenneuudistuksia ja investointeja ja tasapainoisia mikro- ja makrotason vakavaraisuuspolitiikkoja kestävän lähentymisen, erityisesti inflaatiovauhtien lähentymisen ylläpitämiseksi ja menestyksekkään rahaliittoon osallistumisen varmistamiseksi. Ministerit panevat tyytyväisinä merkille Kroatian viranomaisten voimakkaan sitoutumisen tähän.